

проведенні іспитів, особливо, якщо такі іспити здійснюються в онлайн режимі, та при перевірці тексту на оригінальність (зараз важливість перевірки тексту на оригінальність особливо зросла після появи Chat GPT та інших програм заснованих на штучному інтелекті, які здатні написати текст замість людини). Варто зазначити, що подолати прояви академічної доброчесності, на жаль, практично не можливо, адже навіть у США та Великій Британії ЗВО стикаються з проявами недоброчесної поведінки серед студентів, про це свідчить статистика наведена онлайн-сервісом UNICHECK [4].

Та все ж, матимемо надію, що академічну доброчесність вдасться перемогти, адже академічна доброчесність починається з кожного із нас.

Список посилань

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № № 2145-VIII : станом на 2 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n2> (дата звернення: 09.10.2023).

2. Академічна доброчесність: практичний вимір. Освіта.ua. URL: <https://osvita.ua/vnz/akadem-dobrochesnist/64191/> (дата звернення: 09.10.2023).

3. Новицька О. Л. Проблеми реалізації академічної доброчесності при організації освітнього процесу. Scientific Collection «InterConf». 2023. С. 83–87.

4. Danilyuk J. Academic cheating statistics say there's lots of work to do. UNICHECK. URL: <https://unicheck.com/blog/academic-cheating-statistics> (date of access: 09.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-168>

МОЄ ВІДНОШЕННЯ ДО АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ

Пухлік С. М.

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри оториноларингології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Спробую висловити свою думку щодо цієї, як виявилося сьогодні, популярної теми. Я стара людина (закінчив ВНЗ у 1974 році), професор з 2022 року, понад 20 років завідую кафедрою і, можливо тому, мені незвично говорити про сьогоднішню тему нашого спілкування – академічну доброчесність. Мене цьому навчали, точніше виховували з

горщика, разом із поняттями – не вкради, не обдури тощо. Тому обговорювати в порядному християнському суспільстві ці моральні питання мені здається зайвим, особливо для людей з вищою освітою. Але, очевидно, це тільки здається мені і моїм одноліткам... Сьогоднішнє суспільство, в тому числі й наукове, не соромиться красти, присвоювати, списувати, обманювати та чинити подібні діяння. У початковій школі за списування карають, виганяють з іспиту, не дають можливість вступати до ВНЗ тощо. А сьогодні ми збираємося обговорювати чому це погано... Насамперед, на мій погляд, це відсутність моральності у багатьох людей, у тому числі, як виявилось, і серед науковців. Тому навіть люди, які досягли вершин влади, виявилися спійманими на крадіжці ідей, плагіату, незаконному використанню чужих думок, текстів, наукових публікацій. На жаль, це було завжди, це властиво природі людини, але раніше за подібні дії виганяли із спільноти, викликали на дуель, били у морду тощо. Скільки можна розповісти історій про крадіжку ідей (почніть з Рентгена), мелодій (почніть з Шайнського), текстів (почніть з Шолохова) та ін. Саме подібна терпимість, часткова злагода з таким підходом і дає можливість таким негідникам існувати. І це починається зі школи, коли завантажена з інтернету тема видається за свою, коли студенти цілком і повністю скачують та здають свої «труди» викладачеві. Останній не має технічної можливості виявляти подібні крадіжки, а головне – навіщо йому це потрібно! Всі вдають, що все чудово, все йде правильно, успішно! У викладача збирається гора макулатури, нікому не потрібного сміття – у вигляді «трудів», рефератів, оглядів тощо. Так, це було і раніше, але тоді учень, студент, аспірант змушений був це переписувати, при цьому хоч щось залишалося в пам'яті, а сьогодні бездушний принтер викидає листки з текстом, що навіть не прочитується. Я вважаю, що подібні курси проводити для дорослої людини, що вже відбулася, пізно – якщо вона навчилася, звикла списувати, тобто красти, видавати чуже за своє, вона ніколи це не покине! Вона інакше не вміє, не хоче! Тільки страх жорсткого (а може й жорстокого) покарання, позбавлення усіляких нагород, одержаних за це злодійство, може обмежити, притримати подібний процес. Але й це навряд чи – подібні типи не можуть і не хочуть щось змінювати, а подібні багатогодинні розмови про доброчесність тільки говорять про нашу імпотентність, а вони навчатимуться обходити ці пошукові системи.

«Основна проблема України – це моральна деградація, все інше – наслідки. Ніщо не зміниться доки не зміняться люди» писав мудрий Любомир Гузар. Тому, повторюю, лише невідворотність та жорстокість покарання. І проводити її треба змалку, виховуючи чесну, розумну та порядну людину. Ось такий висновок я зробив після прослуховування навколонукової тематики нашого семінару.